

منها یا رست

شماره یازدهم / نیمه اول همراه

اداره کل ایقان و مذاهب
مسئولان تبلیغات اسلامی

جمهوری اسلامی ایران

انجمن علماء کرامی کلمه روزی
مدارس عموم و بنیادین رست

فهرست

۲	درآمد
۳	سخنی از سید مقاومت
۵	نقش سید حسن نصرالله در سخنان شیخ غازی حنینه
۸	بیانیه صدها نفر از علمای اهل سنت ایران در تجلیل از شهید نصرالله
۱۳	مکانیسم ماشه (Snapback) و پیامدهای هسته‌ای
۱۸	جبهه مقاومت و جنگ نیابتی فرسایشی
۲۱	فلسطین: تقابل دیپلماسی و مقاومت میدانی
۲۲	عراق، خلیج فارس و بحران مهاجرت
۲۹	تحلیل خیانت به محور مقاومت و جهان اسلام
۳۲	تکیه بر قرآن
۳۵	تحولات پراکنده امنیتی در عراق و سوریه
۳۶	تحلیل نهایی و چشم‌انداز استراتژیک

افزایش حرکات تفرقه‌آمیز دشمنان پس از وقوع بیداری اسلامی در منطقه

مقام معظم رهبری (مدظله العالی): «از وقتی در این منطقه نشانه‌های بیداری اسلامی دیده شد، فعالیت‌های ایجاد تفرقه (از سوی دشمنان اسلام) بیشتر شد؛ اینها تفرقه را یک وسیله‌ای می‌دانستند برای اینکه بر ملت‌ها مسلط بشوند. از زمانی که احساس شد در این منطقه حرف‌های نو، افکار اسلامی نو، ایستادگی ملت‌ها، زنده شدن و سرپا شدن ملت‌ها دارد وجود پیدا می‌کند، حرکت تفرقه‌آمیز دشمنان بیشتر شد.^۱»

۱. بیانات رهبر انقلاب در دیدار مسئولان نظام و میهمانان کنفرانس وحدت اسلامی، ۱۳۹۵/۹/۲۷

درآمد

تحولات جهان اسلام در نیمه دوم سپتامبر ۲۰۲۵ (تقریباً از ۱۴ تا ۲۸ سپتامبر/۲۳ شهریور تا ۶ مهر ۱۴۰۴) در فضایی از تضادهای ژئوپلیتیک و تشدید همزمان بحران‌ها صورت پذیرفت. این بازه زمانی با دو واقعه استراتژیک هم‌زمان مشخص شد: اول فعال‌سازی نهایی مکانیسم ماشه علیه جمهوری اسلامی ایران که منجر به بازگشت تحریم‌های شش‌گانه سازمان ملل شد؛ و دوم تشدید کم‌سابقه عملیات‌های نظامی جبهه مقاومت، به‌ویژه با افزایش توانمندی‌های تهاجمی یمن و اوج‌گیری مقاومت در کرانه باختری.

این هم‌زمانی بحران‌ها نشان می‌دهد که خاورمیانه وارد فاز جدیدی از معماری امنیتی خود شده است، جایی که فشار حقوقی و اقتصادی حداکثری غرب (از طریق مکانیسم ماشه) به‌جای ایجاد بازدارندگی یا انفعال، با واکنش‌های تصاعدی و فعال ازسوی محور مقاومت مواجه شده است. این پاسخ فعال، به‌لحاظ تکنولوژیک (استفاده از موشک فراصوت یمن) و جغرافیایی (حمله به عمق سرزمین‌های اشغالی) قابل مشاهده است.^۱

تحلیل‌ها نشان می‌دهد که برخلاف انتظار، فشار حداکثری حقوقی منجر به خویشتن‌داری بازیگران مرتبط با ایران نشده است، بلکه افزایش شدت و پیچیدگی حملات یمن و مقاومت در کرانه باختری، نشان‌دهنده استراتژی «بازی با آتش» است که هزینه‌های فشار حقوقی بر ایران را به شکل تهدیدات امنیتی مستقیم به اسرائیل منتقل می‌کند. این راهبرد، پایداری و انسجام استراتژیک محور مقاومت را حتی در مواجهه با شدیدترین تحریم‌ها تضمین می‌کند، و به کشورهای عربی حاشیه خلیج فارس نیز این پیام را می‌رساند که اسرائیل منبع تهدید اصلی منطقه است.^۱

سخنی از سید مقاومت

«ما، در مجمع علمای مسلمان، با افتخار پرچم وحدت اسلامی را برافراشته و به ملت و دین خود افتخار می‌کنیم. به کسانی که از اختلاف خسته شده‌اند می‌گوییم: به هدایت محمد، خاندان و یارانش بازگردید. در زمانی که مبارزه علیه ملت ما برای

سختی از سید مقاومت

مطیع کردن آن شدت می‌گیرد، باید دشمن واقعی را که امنیت و دین ما را تهدید می‌کند، به دقت شناسایی کنیم، [نباید] امپراتوری شر را که پرچم آن توسط جورج بوش حمل می‌شود، تأسیس کنیم. ما نباید دشمنان خیالی را در خانه اختراع کنیم تا قدرت خود را از درون خود به دست آوریم.»

سید مقاومت در این سخنرانی بر حمایت از مقاومت اسلامی در لبنان تأکید کرد تا به عنوان سنگری برای ملت در مواجهه با خطرات و تهدیدات صهیونیستی باقی بماند. بنابراین صحبت از خلع سلاح‌های آنها چیزی جز خدمت به دشمن صهیونیستی نیست. او همچنین بر رد قطعنامه ۱۵۵۹ تأکید کرده و آن را پاسخی به خواسته‌های دیرینه صهیونیست‌ها دانسته است. او توافق طائف را حداقل چیزی می‌داند که ما به عنوان راه‌حلی برای بحران لبنان می‌پذیریم... او تأکید کرد که حفظ وحدت ما به عنوان یک لبنانی از مناصب و دستاوردها مهم‌تر است و هر پیشنهادی که وحدت ملی را تهدید کند، جنایتی علیه لبنان و لبنانی‌ها است. او همچنین بر حمایت از مقاومت در فلسطین تأکید کرد.^۱

سخنی از سید مقاومت

و همین روح حق طلب که تا پای جان در حفظ و حراست از کیان اسلامی و به ویژه فلسطین مظلوم باقی ماند و برای نجات مسلمانان مستضعف بدون هیچ تفاوتی بین شیعه و سنی که جان خود را بذل برادران اهل سنت غزه و آرمان قدس شریف کرد و این مساله باعث محبوبیت او بین همه عالمان اسلامی بود تا جایی که در رثای او شیعه و سنی یکدل به میان میدان آمدند.

نقش سید حسن نصرالله در سخنان شیخ غازی حنینه^۱

خداوند متعال جناب شهید سید حسن نصرالله (رضوان الله علیه) را رحمت کند و او را در بهشت ابدی، در فردوس اعلیٰ با پیامبران، صدیقان، شهدا، صالحان و نیکوکاران همنشین گرداند که بهترین همنشینانند. سید حسن نیمی از عمر خود را در حزب الله سپری کرد

نقش سید حسن نصرالله در سخنان شیخ غازی حنینه

و در سن سی و دو سالگی این مسئولیت را برعهده گرفت. او در جوانی وارد این عرصه شد و تا زمان شهادت در این عرصه حضور داشت.

جناب سید، حزب الله را از حالت سنتی خارج کرد و به صورت نهادهایی درآورد که امروز این نهادها به نام مقاومت در لبنان شناخته می‌شوند. همچنین نهادهای دیگری در زمینه‌های مختلف تربیتی، فرهنگی، بهداشتی، امدادی، رسانه‌ای، امنیتی، فناوری و تکنولوژی، و همچنین در زمینه شبکه‌های اجتماعی، مقاومت نظامی و امنیتی، به وجود آورد.

من به طور خاص می‌گویم که حزب الله یک حزب سنتی مانند سایر احزاب نیست؛ یعنی این طور نیست که اگر رهبران از دنیا بروند، وضعیت آن یک شبه تغییر کند. بلکه اسلحه از دوش یک نفر به شانه یک نفر دیگر منتقل می‌گردد. حزب الله برای هر یک از اعضای خود نهادهایی دارد که همگی اندیشه شهید سید حسن (رحمة الله علیه) را دنبال می‌کنند؛ به نحوی که پس از شهادت ایشان می‌بینیم سرعت عملیات نظامی حتی در ساعاتی که حملات صهیونیست‌ها ساختمان‌هایی را که در آنها حضور داشتند، بمباران می‌کردند، مقاومت متوقف نشد و هنگام مراسم ترسیم شهید سید حسن نصرالله (رحمة الله علیه) موشک‌ها از لبنان به عمق رژیم صهیونیستی تا اعماق فلسطین اشغالی پرتاب می‌شد. امروز هم همچنان موشک‌ها با تعداد بیشتر در حال پرتاب است.

نقش سید حسن نصرالله در سخنان شیخ غازی حنینه

ما معتقدیم هرکس در مقام دبیرکلی در حزب الله لبنان باشد، همه مطیع او هستند، همه اوامر او را اطاعت می‌کنند و همه پایبند به خط و مشی او هستند. همگی راه او را که همه ما به آن متعهد هستیم، ادامه خواهند داد.

سید حسن نصرالله نماینده اسلام است و آن اسلام را شهید سعادت‌مند سید حسن نصرالله نمایندگی می‌کند. اسلام سراسر عظمت و تمدن و توسعه و ترقی و شکوفایی است. این همان اسلامی است که آمریکا نمی‌خواهد. آمریکا به دنبال اسلام ذلیل و مطیع، اسلامی که شما نماز بخوانید، روزه بگیرید، زکات بدهید، حج بگذارید اما زمام‌امورتان را به دست شیطان پرست بسپارید [است]. این اسلام را امام خمینی (رحمة الله علیه) رد کرد؛ بنابراین سیدعباس موسوی شهید شد و دکتر فتحی الشقاقی، اسماعیل هنیه، عماد مغنیه، حاج فؤاد شکر، حاج محسن، حاج شیخ نبیل القاووق همگی در مسیر تحقق چنین اسلامی به شهادت رسیدند.

این اسلامی است که برای آن کار می‌کنیم و آنچه را که خدای متعال به ما عطا کرده تقدیم اسلام می‌کنیم تا این اسلام عزت خود را حفظ کند و عزت و سربلندی آن بماند.^۱

بیانیه صدها نفر از علمای اهل سنت ایران در تجلیل از شهید نصرالله

صدها نفر از علمای اهل سنت ایران در سال گذشته و در آستانه تشییع پیکر مطهر شهید سید حسن نصرالله برای تکریم آرمان فلسطین، مجاهدان شهید جبهه مقاومت، خصوصاً شهید سید حسن نصرالله بیانیه ای دادند که در سالگرد شهادت این مجاهد اسلامی آن را بازنشر می کنیم. این بیانیه به شرح زیر است:

بیانیه صدها نفر از علمای اهل سنت ایران در تجلیل از شهید نصرالله

«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 "وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتًا بَلْ أَحْيَاءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ"

امت بزرگ اسلام!

امروز مسلمانان دنیا در آستانه دفن شهید سید حسن نصرالله به عنوان یک مجاهد بزرگ و مردی الهی و هم‌رزمش شهید سید هاشم صفی‌الدین هستند، مجاهدان مخلصی که خودشان را فدای آرمان فلسطین و قدس شریف نمودند. مردانی که در کنار شهدایی چون شهید اسماعیل هنیه و شهید یحیی سنوار، باعث عزت امت بزرگ اسلامی شدند.

این عزیزان تربیت یافتگان مکتب رسول الله بودند که هم در میدان جهاد و استکبارستیزی و هم در عرصه دیپلماسی، الگویی برای همه امت گشتند و برای همیشه نامشان در تاریخ جاودانه خواهد ماند و به زندگی ابدی دست یافتند.

بی‌شک آمیخته شدن خون شهدای مقاومت جهان اسلام، جبهه مقاومت اسلامی را منسجم‌تر و متحدتر و عزم آنها را برای نابودی دشمن بیشتر کرد؛ به نحوی که با شهادت این مجاهدان الهی، آنها در بین امت زنده‌تر شده و همین امر سبب شد،

بیانیه صدها نفر از علمای اهل سنت ایران در تجلیل از شهید نصرالله

دشمن صهیونی تا دندان مسلح، و آمریکای جنایتکار و کفار حربی و غربی با همه توانشان در مقابل مقاومت فلسطین زانو بزنند، و درواقع این شکست، شکسته شدن تمدن غربی در مقابل تمدن اسلامی بود.

لذا اینجانبان به عنوان علمای اهل سنت ایران اسلامی با تکریم مقام مجاهدان شهید چند نکته را تأکید می‌کنیم:

وظیفه اصلی امت اسلام زنده نگه داشتن مرکزیت مسئله فلسطین و آزادی قدس و مسجدالاقصی که جزئی اساسی از آموزه‌های قرآنی و الهی مشترک امت است، می‌باشد؛ لذا دفاع از فلسطین و مبارزه و شهادت در راه فلسطین فقط دفاع از بخشی از امت مظلوم اسلامی یعنی اهالی غزه و کرانه و دیگر مسلمانان فلسطینی نیست، بلکه دفاع از کل هویت و نمادهای مقدس و آسمانی و قرآنی امت است که هیچ کس حق تنازل و عقب‌نشینی از آن را ندارد.

این روزها خطر نفوذ و هجوم دشمن از راه حربه‌های دیپلماتیک و فشارهای سیاسی برای عقب‌نشینی امت اسلامی از آرمان‌های فلسطین و دفاع از قدس شریف بسیار بالاست و لذا باید راه مجاهدین شهید را در برملا کردن نقشه‌های دشمن و نیز تغییر معادلات سیاسی به نفع مقاومت جدی گرفت.

بیانیه صدها نفر از علمای اهل سنت ایران در تجلیل از شهید نصرالله

رئیس جمهور منحوس آمریکا طرح کوچاندن اجباری اهالی غزه از موطن خویش را مطرح نموده و امت اسلام در جهت خنثی نمودن این طرح شیطانی، باید در این ایام بر تکریم شهادت مجاهدان خود اصرار نموده و خصوصاً با حضور پررنگ خود در تشییع مجاهد شهید سید حسن نصرالله که خون خویش را فدای امت اسلامی نموده، با تجدید میثاق و ماندگاری بر پای آرمان آزادی کل فلسطین از بحر تا نهر و با هوشیاری در قبال خنثی نمودن توطئه کوچاندن اجباری و توطئه‌هایی چون طرح دو دولتی محکم بایستد.

خدمات مجاهد کبیر، شهید سید حسن نصرالله به مقاومت فلسطین و امت اسلامی مانند کمک به تسلیح و آموزش مقاومت فلسطینی، ایستادن در مقابل هرگونه نقشه های صهیونی - آمریکایی، ایجاد جبهه پشتیبان کمک به غزه جهت حفظ محوریت جبهه فلسطینی در مبارزه با رژیم صهیونیستی و آمریکای جنایتکار، و حتی قبول هزینه های ناشی از هجوم دشمن به این جبهه با پشتیبانی و بذل مال و آبرو و در نهایت اهدای خون خود به آرمان قدس شریف هرگز از یادها نخواهد رفت.

بیانیه صدها نفر از علمای اهل سنت ایران در تجلیل از شهید نصرالله

در پایان ضمن دعا برای آزادی قدس شریف و نابودی کامل جبهه کفر و استکبار، اعلام می‌داریم براساس آنچه که خداوند تبارک و تعالی فرمود: «سُنَّةَ اللَّهِ الَّتِي قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلُ وَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّةِ اللَّهِ تَبْدِيلًا» مقاومت زنده است و زنده خواهد ماند و غزوة قهرمان پیروز خواهد شد و این سنت الهی است و وعده قطعی الهی این است که با استقامت در راه حق، نصرت و پیروزی فرا می‌رسد، همان‌طور که فرمود: «وَأَنْ لَّوِ اسْتَقَامُوا عَلَى الطَّرِيقَةِ لَأَسْقَيْنَهُمْ مَاءً غَدَقًا»^۱
والسلام علیکم ورحمة الله وبرکاته

مکانیسم ماشه (Snapback) و پیامدهای هسته‌ای

◀ بازگشت تحریم‌های سازمان ملل: ابعاد حقوقی و زمان‌بندی دقیق

مکانیسم ماشه یک بند کلیدی در قطعنامه ۲۲۳۱ شورای امنیت سازمان ملل است که امکان بازگرداندن خودکار و سریع تحریم‌های چندجانبه سازمان ملل را در صورت نقض اساسی تعهدات از سوی ایران، فراهم می‌کند. فعال‌سازی این مکانیسم در سپتامبر ۲۰۲۵، مهم‌ترین تحول حقوقی در رابطه با برنامه هسته‌ای ایران پس از خروج آمریکا از برجام بود.^۱

فرایند فعال‌سازی، رسماً در ۲۸ اوت ۲۰۲۵ (۶ شهریور ۱۴۰۴) آغاز شد، زمانی که سه کشور اروپایی امضاکننده برجام (آلمان، فرانسه و بریتانیا) با ارسال اطلاعیه‌ای رسمی به شورای امنیت، فرایند اجرای مکانیسم ماشه را آغاز کردند.

بازگشت تحریم‌های سازمان ملل: ابعاد حقوقی و زمان‌بندی دقیق

براساس بندهای قطعنامه ۲۲۳۱، شورای امنیت سی روز فرصت داشت تا با تصویب یک قطعنامه جدید، مانع بازگشت تحریم‌ها شود. به دلیل عدم تصویب چنین قطعنامه‌ای در این مدت مشخص، تمامی تحریم‌های شش‌گانه پیشین شورای امنیت (قطعنامه‌های ۱۶۹۶، ۱۷۳۷، ۱۷۴۷، ۱۸۰۳، ۱۸۳۵ و ۱۹۲۹) در ۲۶ سپتامبر ۲۰۲۵ (۴ مهر ۱۴۰۴) به طور خودکار احیا شدند. این بازگشت تحریم‌ها توسط اتحادیه اروپا نیز تأیید شد و این اتحادیه اعلام کرد که از تحریم‌های احیاشده تبعیت خواهد کرد.^۱

◀ واکنش دیپلماتیک و تهدیدهای متقابل ایران

تهران بلافاصله فعال‌سازی مکانیسم ماشه را محکوم کرد. دکتر سید عباس عراقچی، وزیر امور خارجه وقت جمهوری اسلامی ایران، در سخنرانی خود در شورای امنیت سازمان ملل در تاریخ ۲۶ سپتامبر ۲۰۲۵ (روز بازگشت تحریم‌ها)، بر این نکته تأکید کرد که دوره زمانی ده ساله قطعنامه ۲۲۳۱ و سند ضمیمه آن (برجام) باید در موعد پیش‌بینی شده یعنی ۱۸ اکتبر ۲۰۲۵ (۲۶ مهر ۱۴۰۴) خاتمه یافته تلقی شود.^۲

واکنش دیپلماتیک و تهدیدهای متقابل ایران

ایران در این روند حمایت‌های دیپلماتیک را نیز مورد اشاره قرار داد. وزیر خارجه ایران در شورای امنیت از الجزایر، چین، پاکستان و فدراسیون روسیه به خاطر رأی مثبت به پیش نویس قطعنامه‌ای در حمایت از دیپلماسی و تلاش‌های چین و روسیه برای جلوگیری از تقابل سپاسگزاری کرد. در داخل، تحولات حقوقی- سیاسی نشان از یک واکنش احتمالی شدیدتر دارد. اخباری منتشر شد مبنی بر اینکه مجلس شورای اسلامی در حال بررسی طرح خروج از معاهده عدم اشاعه هسته‌ای (NPT) است. این اقدام می‌تواند چارچوب دکترین هسته‌ای ایران را به صورت بنیادی تغییر دهد و مرحله‌ای کاملاً جدید از واکنش جمهوری اسلامی ایران را در حوزه امنیت بین‌الملل آغاز کند.

◀ پیامدهای راهبردی فعال‌سازی مکانیسم ماشه (Snapback)

فعال‌سازی مکانیسم ماشه در سپتامبر ۲۰۲۵ عملاً آخرین بقایای ساختار حقوقی برجام و قطعنامه ۲۲۳۱ را از بین برد. این فروپاشی کنترلی، بزرگترین چالش کنترل تسلیحاتی منطقه در سال‌های اخیر را رقم می‌زند؛ درحالی‌که هدف قدرت‌های اروپایی از مکانیسم ماشه بازگرداندن ایران به میز مذاکره و ایجاد بازدارندگی بود، که تاکنون نتیجه عملی آن معکوس بوده است.

پیامدهای راهبردی فعال سازی مکانیسم ماشه (Snapback)

خروج ایران از چارچوب حقوقی و تضعیف شدید نظارت‌های آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، راه را برای تسریع غنی سازی با درصدها و حجم بالاتر هموار می‌سازد. مهم‌تر از آن، تهدید به خروج از NPT است که نشان می‌دهد جمهوری اسلامی ایران ممکن است به سمت «دکترین هسته‌ای جدید» حرکت کند. اگر ایران از NPT خارج شود، تمام چارچوب‌های بازرسی بین‌المللی که از سال ۱۹۷۰ برقرار بوده، از بین خواهد رفت. این اقدام به جای کاهش تنش، ریسک هسته‌ای شدن بحران را به شکل بی‌سابقه‌ای بالا می‌برد و همان‌گونه که برخی تحلیلگران داخلی نیز پیش‌بینی کرده‌اند، منطقه را به سمت وقوع «جنگی بسیار عجیب» سوق می‌دهد؛ در نتیجه فعال سازی ماشه ممکن است به جای بازگرداندن ایران به چارچوب محدودیت‌ها، منجر به گسست کامل از رژیم عدم اشاعه و ورود به یک دوره بی‌ثباتی عمیق استراتژیک شود.

◀ تحلیل فوری: تمرکز بر موضوع ایران

در دو هفته اخیر، کانون توجه استراتژیک جهان اسلام بر بازگشت تحریم‌های سازمان ملل علیه ایران متمرکز بود. فعال‌سازی مکانیسم ماشه در ۲۶ سپتامبر ۲۰۲۵ توسط کشورهای اروپایی، آخرین ستون‌های حقوقی برجام را فرو ریخت و تحریم‌های پیشین شورای امنیت را احیا کرد. وزیر امور خارجه ایران این اقدام را محکوم نمود و پایان دوره ده ساله قطعنامه ۲۲۳۱ را به عنوان موعد خروج کامل حقوقی از این چارچوب یادآور شد. فشار ناشی از بازگشت تحریم‌ها، بلافاصله منجر به مطرح شدن تهدیدات متقابل ایران، از جمله بررسی طرح خروج از NPT در مجلس شد.^۱

همزمان با این فشار حقوقی، محور مقاومت با حمایت ایران، واکنش‌های نظامی تشدیدکننده‌ای را آغاز کرد. عملیات‌های موشکی و پهپادی یمن علیه اهداف استراتژیک در عمق اسرائیل، که شامل موشک فراصوت «فلسطین ۲» بود، پاسخی عملی به فشار غرب محسوب می‌شود. این استراتژی، هزینه فشار حقوقی بر ایران را از طریق ابزارهای غیرمستقیم، به تهدید امنیتی مستقیم برای اسرائیل تبدیل می‌کند. این تحولات نشان می‌دهد که برخلاف نیت غرب، مکانیسم ماشه نه تنها بازدارندگی را تقویت نکرد، بلکه ریسک تغییر دکترین هسته‌ای ایران و تشدید جنگ فرسایشی منطقه‌ای را افزایش داده است.^۲

جبهه مقاومت و جنگ نیابتی فرسایشی

◀ نفوذ راهبردی حزب الله و ثبات محور مقاومت

در شرایطی که تنش های منطقه ای به اوج خود رسیده، حزب الله لبنان نقش محوری خود را حفظ کرده است. یک سال پس از شهادت سید حسن نصرالله، رهبر کاریزماتیک حزب الله، تحلیل ها حاکی از حفظ انسجام و تداوم نفوذ راهبردی او در معادلات منطقه ای است. ساختار سازمانی و شبکه ای که نصرالله ایجاد کرده بود، به حزب الله اجازه داد تا جایگاه سیاسی خود را تثبیت کند و از خلأ رهبری جلوگیری نماید.

در جبهه نظامی، درگیری ها در نوار مرزی جنوب لبنان ادامه دارد. رزمندگان حزب الله در مناطق کلیدی مانند مارون الراس، العدیسه، و میس الجبل، کنترل خود را حفظ کرده اند؛ اگرچه اسرائیل با حملات هوایی گسترده بخش هایی از این مناطق را تخریب کرده تا مانع استقرار نیروهای حزب الله شود. اما نیروهای اسرائیلی همچنان از ورود زمینی گسترده هراس دارند. تلفات بالای اسرائیل نشان دهنده تداوم قدرت بازدارندگی حزب الله است. این پایداری نشان می دهد که محور مقاومت از مرحله فردمحوری عبور کرده و به مرحله نهادینه سازی راهبرد رسیده است.^۱

◀ تشدید توان تهاجمی یمن و تغییر قواعد درگیری

یمن به کانون اصلی برای توسعه و نمایش قابلیت‌های تهاجمی دوربرد محور مقاومت تبدیل شده است. نیروهای مسلح یمن از اجرای یک عملیات نظامی ویژه با استفاده از موشک بالستیک فراصوت «فلسطین ۲» علیه یک هدف حساس در منطقه تل‌آویو (یافا) خبر دادند. این عملیات نشان‌دهنده جهش در توانمندی‌های موشکی و تهدید عملیاتی علیه عمق سرزمینی اسرائیل است.

همچنین یک حمله پهپادی به شهر ایلات (ام‌الرشاش) در جنوب اسرائیل، منجر به زخمی شدن بیش از چهل نفر شد. فرمانده نیروی هوایی اسرائیل به شکست در رهگیری این پهپاد اعتراف کرد.

تشدید توان تهاجمی یمن و تغییر قواعد درگیری

و این موضوع آسیب‌پذیری جبهه داخلی اسرائیل در برابر قابلیت‌های فزاینده یمن را آشکار ساخت. آن هم در زمانی که اسرائیل خود را به سامانه پدافندی لیزری مجهز کرده بود! ارتش اسرائیل در واکنش به این عملیات، موج گسترده‌ای از حملات را علیه اهداف زیرساختی و غیرنظامی حوثی‌ها در صنعا و جوف انجام داد و این حملات را پاسخی مستقیم به حملات موشکی و پهپادی یمن اعلام کرد.

استفاده از موشک‌های پیشرفته و پهپادها علیه اهداف استراتژیک اسرائیل نشان می‌دهد که جبهه یمن به «آزمایشگاه نفوذ» و سکوی ارتقای قابلیت‌های تهاجمی تبدیل شده است. این امر بازدارندگی اسرائیل را در مقابل حملات از جبهه جنوبی، به چالش کشیده و استراتژی چندجبهه‌ای محور مقاومت را تقویت می‌کند. حملات یمن دیگر صرفاً نمادین نیستند؛ بلکه تلفات جدی وارد می‌کنند و به اهداف حیاتی می‌رسند.^۱

فلسطین: تقابل دیپلماسی و مقاومت میدانی

◀ اوج‌گیری مقاومت میدانی در کرانه باختری

در مقابل دستاوردهای دیپلماتیک، واقعیت‌های میدانی در کرانه باختری نشان‌دهنده تمرکز گروه‌های مقاومت بر ادامه جنگ فرسایشی است. آمارهای منتشر شده حاکی از اوج‌گیری مقاومت مسلحانه است؛ به‌طوری که طی ۴۸ ساعت اخیر، ۳۶ عملیات مقاومتی در مناطق مختلف کرانه باختری رخ داده است. این عملیات‌ها شامل ۲۸ مورد مواجهه مردمی و پرتاب سنگ، مقابله با تعرضات شهرک‌نشینان، و مهم‌تر از همه، سه مورد انفجار بمب کنار جاده‌ای علیه گشتی‌های ارتش اسرائیل و دو مورد عملیات تیراندازی بوده‌اند. یورش نظامیان اشغالگر و شهرک‌نشینان به مناطق مختلف کرانه باختری همچنان ادامه دارد.

عراق، خلیج فارس و بحران مهاجرت

◀ بن بست قانون حشد الشعبی و نفوذ خارجی

عراق در سپتامبر ۲۰۲۵ شاهد یک بن بست سیاسی- امنیتی مهم درخصوص طرح قانون حشدالشعبی بود. این طرح با هدف تعریف نیروی بسیج مردمی (PMF) به عنوان بخشی قانونی از نیروهای مسلح عراق و قرار گرفتن تحت فرمانده کل نیروهای مسلح (نخست وزیر) تدوین شده بود. تلاش‌ها برای به‌رآی گذاشتن این طرح در پارلمان شدت گرفته بود و ۲۵ سپتامبر به عنوان آخرین مهلت تعیین شده بود.^۱ با این حال، تصویب این قانون با موانع جدی خارجی و داخلی روبرو شد. مهم‌ترین مانع، تهدیدهای آشکار ایالات متحده مبنی بر تحریم عراق در صورت تصویب این قانون بود.

بن بست قانون حشد الشعبی و نفوذ خارجی

مقامات آمریکایی، از جمله سناتور جیمز ریش، ادغام گروه‌های مسلح وابسته به ایران در ارتش عراق را نگران‌کننده توصیف کردند و گفتند این امر «در پشتی را برای نفوذ ایران باز می‌کند» و حاکمیت عراق را تضعیف خواهد کرد.

در نهایت دولت عراق لایحه را از مجلس پس گرفت. اگرچه برخی منابع داخلی، اختلافات بر سر مواد مربوط به بازنشستگی مقامات (مانند فالح فیاض، رئیس سازمان حشد الشعبی) را دلیل این پس‌گیری دانستند، اما تهدیدهای آمریکا که اقتصاد عراق را «گروگان» بانک فدرال آمریکا کرده است، عامل تعیین‌کننده تلقی می‌شود.^۱

تصویب نشدن این قانون حیاتی به دلیل تهدیدات خارجی، نشان می‌دهد که یک تصمیم اساسی در عراق (تعریف ساختار دفاعی ملی) می‌تواند توسط قدرتهای خارجی و از طریق اهرم تحریم اقتصادی خنثی شود. این امر ضعف ساختاری دولت‌های منطقه را در برابر فشارهای فراملی آشکار می‌سازد و حاکمیت عراق را عملاً تحت الشعاع قرار می‌دهد.

◀ دیپلماسی عربی و ترکیه: بازآرایی محورها

در سپتامبر ۲۰۲۵، کشورهای عربی حاشیه خلیج فارس در حال بازنگری در معماری امنیتی منطقه بودند. تحلیلگران بر این باورند که این کشورها، به‌ویژه پس از حملات اخیر و بی‌اعتمادی به حمایت آمریکا، اکنون اسرائیل را تهدید اصلی می‌بینند نه ایران. این تغییر دیدگاه، پس از آن رخ داد که حملات گسترده‌ای نشان داد که ایالات متحده دیگر «سپری قابل اعتماد» نیست و کشورهای عربی باید به دنبال ساخت معماری امنیتی به رهبری خلیج فارس، و مبتنی بر خوداتکایی و شراکت‌های راهبردی فراتر از واشنگتن باشند.^۱ در صحنه دیپلماتیک و در حاشیه مجمع عمومی سازمان ملل، دونالد ترامپ با سران نه کشور عربی و اسلامی، از جمله عربستان و امارات، دیدار کرد تا درباره غزه و امنیت منطقه‌ای گفت‌وگو کند.

◀ نقش ترکیه

رجب طیب اردوغان، رئیس‌جمهور ترکیه، در حاشیه مجمع عمومی سازمان ملل (۲۵ سپتامبر) با دونالد ترامپ دیدار کرد. این دیدار به‌عنوان یک «نقطه عطف» در روابط دوجانبه متشنج آمریکا و ترکیه ارزیابی شد. ترکیه همچنین از طریق «دیپلماسی دفاعی» و شکوفایی صنعت دفاعی خود (مانند قدرت پهپادی جهانی)، نفوذ ژئوپلیتیک خود را در منطقه و فراتر از آن افزایش داده است.

ترکیه در تاریخ ۲۵ سپتامبر (۳ مهر)، هم‌زمان با سفر اردوغان به کاخ سفید، یک توافق راهبردی هسته‌ای با ایالات متحده امضا کرد.

وزیر انرژی ترکیه، «آلپ ارسلان بایراکتار»، در شبکه اجتماعی ایکس نوشت: «ما فرآیند جدیدی را آغاز کرده‌ایم که شراکت عمیق و چندبُعدی میان ترکیه و ایالات متحده در حوزه انرژی هسته‌ای را بیش‌ازپیش گسترش خواهد داد. همراه با «مارکو روییو» وزیر خارجه آمریکا و در حضور رهبران دو کشور پس از دیدار رسمی، یادداشت تفاهم همکاری راهبردی در حوزه انرژی هسته‌ای غیرنظامی را امضا کردیم.»

نقش ترکیه

این توافق پس از یک قرارداد بزرگ دیگر در حوزه انرژی که طی همین سفر در آمریکا نهایی شد به امضا رسید. براساس آن، شرکت دولتی «بوتاش» ترکیه قراردادهایی برای واردات در مجموع ۷۵/۸ میلیارد متر مکعب گاز طبیعی مایع (LNG) با شرکت سوئیسی «مرکوریا» و شرکت استرالیایی «وودساید» انرژی امضا کرد.

اگرچه وزارت انرژی ترکیه جزئیات بیشتری درباره ماهیت این توافق اعلام نکرده است، اما مقام‌های دو کشور تأیید کرده‌اند که گفت‌وگوهایی درباره ساخت نیروگاه‌های هسته‌ای در مقیاس بزرگ و همچنین رآکتورهای کوچک مازولار در جریان است.

«یوسف جیلان»، مقام ارشد وزارت انرژی ترکیه، در مصاحبه‌ای با خبرگزاری رویترز در سال ۲۰۲۴ گفته بود: «ایالات متحده علاقه جدی به هدف ترکیه برای افزایش ظرفیت انرژی هسته‌ای و ساخت نیروگاه‌های جدید نشان می‌دهد.»

او در پاسخ به پرسشی درباره پروژه‌های مورد مذاکره، گفته بود: «می‌توانیم مناطق نیروگاه‌های موجود یا مکان‌های جدید را در نظر بگیریم. ما با آمریکا هم برای نیروگاه‌های بزرگ و هم برای رآکتورهای کوچک مازولار در حال مذاکره هستیم.»

نقش ترکیه

تفاهم اخیر با ایالات متحده در چارچوب استراتژی گسترده‌تر ترکیه برای توسعه ظرفیت هسته‌ای خود صورت گرفته است؛ استراتژی‌ای که هدف آن متنوع‌سازی منابع انرژی، کاهش وابستگی به گاز طبیعی وارداتی و پاسخ به رشد فزاینده تقاضای برق است. نخستین پروژه هسته‌ای این کشور، نیروگاه هسته‌ای «آک‌کویو» در استان «مرسین» در جنوب ترکیه، توسط شرکت دولتی روسی «روس‌اتم» ساخته می‌شود. این تأسیسات بیست میلیارد دلاری شامل چهار رآکتور با ظرفیت مجموع چهار هزار و ۸۰۰ مگاوات است و انتظار می‌رود به صورت مرحله‌ای وارد مدار شود؛ نخستین واحد آن طبق برنامه باید در سال ۲۰۲۶ عملیاتی گردد.

علاوه بر آک‌کویو، ترکیه مدت‌هاست برنامه‌هایی برای دو پروژه دیگر مطرح کرده است: یکی در «سینوپ» در ساحل دریای سیاه و دیگری در منطقه تراکیه در شمال غرب کشور. دولت ترکیه در این زمینه با چند شریک بین‌المللی، از جمله ژاپن، کره جنوبی، چین و اکنون ایالات متحده، برای جذب سرمایه‌گذاری و انتقال فناوری مذاکره کرده است.

نقش ترکیه

فراتر از نیروگاه‌های بزرگ، ترکیه همچنین علاقه‌مندی خود را به رآکتورهای کوچک مائژولار (SMR) ابراز کرده است، فناوری نوینی که انعطاف‌پذیرتر بوده و امکان استقرار سریع‌تری دارد. مقام‌های مربوطه گفته‌اند این رآکتورها می‌توانند نزدیک‌تر به مناطق صنعتی یا در ترکیب با سیستم‌های انرژی تجدیدپذیر مستقر شوند تا تأمین پایدار انرژی تضمین گردد.^۱

تحلیل خیانت به محور مقاومت و جهان اسلام

▼ تقویت وابستگی به آمریکا

◀ ترکیه که پروژه آک کویوی بیست میلیارد دلاری را با روسیه در حال اجرا دارد، اکنون با امضای توافق هسته‌ای با آمریکا خود را به صورت استراتژیک به واشنگتن، یعنی دشمن شماره اول مسلمانان، وابسته می‌کند.

◀ این اقدام نشان‌دهنده تمایل اردوغان برای کسب رضایت آمریکا حتی به بهای کاهش روابط با شرکای سنتی است.

▼ خیانت به محور مقاومت در بحرانی‌ترین لحظات

مطابق تحلیل‌های منطقه‌ای، ترکیه در حال حاضر نقشی ویرانگر در محور مقاومت بازی می‌کند:

◀ در سوریه: ترکیه با حمایت از گروه‌های تکفیری مانند هیئت تحریر الشام، مسیر لجستیکی جمهوری اسلامی ایران به لبنان را قطع کرده است.

◀ همکاری پنهان با اسرائیل: علی‌رغم ادعاهای ضد صهیونیستی، ترکیه ۲۵٪ از فلزات مورد نیاز صنایع نظامی اسرائیل را تأمین می‌کند.^۱

◀ قطع خط لوله نفت: نفت اسرائیل از طریق بندر جیحان ترکیه صادر می‌شود.^۲

▼ تقویت موضع اسرائیل در منطقه

طبق تحلیل‌های اسرائیلی، این توافق می‌تواند:

- ◀ موجب کاهش نگرانی‌های اسرائیل از برنامه هسته‌ای ترکیه شود.
- ◀ به تعادل قوا در منطقه به نفع اسرائیل کمک کند.
- ◀ این اقدام بهتر از حمله نظامی به تأسیسات هسته‌ای ترکیه است.

▼ خیانت به آرمان‌های اسلامی

براساس گزارش‌های متعدد موارد زیر در موضع‌گیری‌های ترکیه قابل مشاهده است:

- ◀ سیاست‌های ضداسلامی اردوغان در عمل، با وجود ادعاهای اسلام‌گرایانه او؛
- ◀ حمایت از تروریست‌های تکفیری علیه کشورهای مسلمان؛
- ◀ همکاری با آمریکا و اسرائیل علیه محور مقاومت.

▼ پیامدهای استراتژیک

- ◀ تضعیف موضع ژئوپلیتیکی ایران در منطقه؛
- ◀ قطع مسیرهای ارتباطی با حزب الله لبنان؛
- ◀ افزایش فشار بر سوریه و عراق.
- ◀ تقویت سلطه آمریکا و اسرائیل در خاورمیانه؛
- ◀ ایجاد شکاف عمیق تر در جهان اسلام؛
- ◀ تضعیف جبهه واحد مسلمانان علیه صهیونیسم.

این توافق هسته ای تنها یک توافق فنی. اقتصادی نیست، بلکه بخشی از استراتژی بزرگ تر آمریکا و اسرائیل برای بازآرایی منطقه به نفع خود آنان محسوب می شود. اردوغان با این اقدام آنچه را که سال ها ادعا می کرد یعنی رهبری جهان اسلام و مقاومت در برابر استکبار، به کلی رها کرده و خود را در خدمت همان قدرت هایی قرار داده است که مدعی مبارزه با آنها بوده است.

◀ کار ترکیه اردوغان برخلاف آیات الهی

این خیانت اردوغان در شرایطی رخ می‌دهد که محور مقاومت در حساس‌ترین مرحله مبارزه با رژیم صهیونیستی قرار دارد و نیازمند وحدت و همبستگی همه مسلمانان است. همه این همکاری‌ها که مزد خوش خدمتی‌های اردوغان به اسرائیل است، درحالی است که آیات متعدد قرآن از همکاری با کفار نهی کرده است و این حکم به دو دلیل در قرآن کریم آمده است: یکی نهی از موالات و دوستی کفار و دیگری بدعهدی آنها.

تکیه بر قرآن

آیه ۵۱ سوره مائده

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَارَىٰ أَوْلِيَاءَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَمَن يَتَوَلَّهُمْ مِنكُمْ فَإِنَّهُ مِنَهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ

ترجمه: ای کسانی که ایمان آورده‌اید! یهود و نصاری را ولی (و دوست و تکیه‌گاه خود) انتخاب نکنید! آنها اولیای یکدیگرند؛ و کسانی که از شما با آنان دوستی کنند، از آنها هستند؛ خداوند جمعیت ستمکار را هدایت نمی‌کند.

آیه ۲۸ سوره آل عمران

لَا يَتَّخِذِ الْمُؤْمِنُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَلَيْسَ مِنَ اللَّهِ فِي شَيْءٍ إِلَّا أَنْ تَتَّقُوا مِنْهُمْ تُقَاةً وَيُحَذِّرُكُمُ اللَّهُ نَفْسَهُ وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ

ترجمه: مؤمنان نباید کافران را به جای مؤمنان، به دوستی بگیرند؛ و هرکس چنین کند، در هیچ چیز [او را] از [دوستی] خدا [بهره‌ای] نیست، مگر اینکه از آنان به نوعی تقیه کنید، و خداوند شما را از [عقوبت] خود می‌ترساند، و بازگشت [همه] به سوی خداست.

آیه ۱۴۱ سوره نساء

وَلَنْ يَجْعَلَ اللَّهُ لِلْكَافِرِينَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ سَبِيلًا

ترجمه: و خدا هرگز هیچ راه سلطه‌ای به سود کافران بر ضد مؤمنان قرار نداده است.

آیات ۵۵-۵۶ سوره انفال

إِنَّ شَرَّ الدَّوَابِّ عِنْدَ اللَّهِ الَّذِينَ كَفَرُوا فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ الَّذِينَ عَاهَدَتْ مِنْهُمْ ثُمَّ
يَنْقُضُونَ عَهْدَهُمْ فِي كُلِّ مَرَّةٍ وَهُمْ لَا يَتَّقُونَ

ترجمه: همانا بدترین جنبندها نزد خدا کسانی هستند که کافر شدند و ایمان نمی آورند. همان کسانی که با آنها پیمان بست، [و] سپس هر بار عهد و پیمان خود را می شکنند؛ و از پیمان شکنی و خیانت پرهیز ندارند.

تحلیل نهایی و چشم انداز استراتژیک

تحلیل رویدادهای سپتامبر ۲۰۲۵ نشان دهنده یک پارادوکس استراتژیک در خاورمیانه است: حداکثرسازی فشار حقوقی و اقتصادی غرب علیه ایران، در مقابل حداکثرسازی قدرت نیابتی و توان عملیاتی محور مقاومت. قدرت های غربی با فعال سازی مکانیسم ماشه، به اوج اهرم فشار خود دست یافتند، اما این اقدام به جای تضعیف نفوذ ایران، واکنشی تصاعدی مانند تهدید خروج از NPT و تشدید عملیات های نیابتی (مانند حمله موشک فراصوت یمن) را در پی داشته است. این امر نشان می دهد که محور مقاومت در برابر فشار حقوقی غرب، با استفاده از ابزارهای نظامی نامتقارن و پراکنده، به «انتقال هزینه» اقدام کرده است.

علاوه بر این، درحالی که صحنه بین المللی (مجمع عمومی سازمان ملل) بر ضرورت تشکیل کشور فلسطین و راه حل دو دولتی تأکید می کند، تحولات میدانی نشان می دهد که راهبرد نظامی مقاومت و راهبرد دیپلماتیک بین المللی کاملاً از یکدیگر واگرا هستند.

چالش هسته ای پس از مکانسم ماشه: مهم ترین پیامد فعال سازی مکانیسم ماشه، گشایش فضای کامل برای ایران جهت تجدیدنظر در دکترین هسته ای خود و احتمالاً خروج از NPT است. این اقدام می تواند تمامی مرزهای کنترل تسلیحاتی را از بین برده

تحلیل نهایی و چشم‌انداز استراتژیک

و منطقه را به سمت یک بحران هسته‌ای غیرقابل بازگشت سوق دهد. عدم پذیرش مشروعیت تحریم‌های بازگشته توسط ایران، فضای مذاکره را بسیار دشوار ساخته و تقابل نظامی را محتمل می‌سازد.

حفظ انسجام و توان بازدارندگی حزب‌الله در جنوب لبنان یک سال پس از شهادت دبیرکل، و ارتقاء توانمندی‌های تهاجمی یمن (موشک‌های دوربرد)، نشان می‌دهد که محور مقاومت از مرحله فردمحوری به مرحله نهادینه‌شدن توان نظامی و استراتژیک رسیده است. این نهادینه‌سازی، تضمین می‌کند که حتی در صورت حذف رهبران کلیدی، جنگ فرسایشی در چند جبهه ادامه خواهد یافت.

ناتوانایی دولت عراق در تصویب قانون داخلی حشدالشعبی به دلیل تهدید تحریم‌های آمریکا، نشان‌دهنده تضعیف شدید حاکمیت دولت‌های منطقه تحت فشار اقتصادی خارجی است. این مسئله می‌تواند زمینه را برای بی‌ثباتی‌های داخلی و درگیری‌های سیاسی بیشتر در عراق فراهم کند.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تهیه شده در
کارگروه امت و تمدن

راه های ارتباطی:

 info@RBO.ir

 [@qom6668](https://t.me/qom6668)

 [@almolkolellah](https://www.instagram.com/almolkolellah)